

**PROF. DR HAB. MAKSYM NIKONOROW
W PAMIĘCI WSPÓLPRACOWNIKÓW**

W dniu 10 października 1995 roku mija 10 lat od śmierci Prof. M. Nikonorowa, wieloletniego Kierownika Zakładu Badania Żywności i Przedmiotów Użytku Państwowego Zakładu Higieny (1962–1981), a także zastępcy Dyrektora tego Instytutu.

Profesor jako współtwórca nauki o środkach spożywczych i pierwszy inicjator kompleksowych badań z zakresu toksykologii żywności jest dla nas nadal wielkim autorytetem naukowym, a głoszone przez Niego poglądy są ciągle aktualne. Prof. Nikonorow stworzył polską szkołę toksykologii żywności rozwijając toksykologię doświadczalną w tej dziedzinie z wykorzystaniem modelowych enzymów, jako wczesnych wskaźników szkodliwego działania.

Profesora Nikonorowa charakteryzowała ogromna aktywność zawodowa. Jako członek Korespondent Polskiej Akademii Nauk uczestniczył czynnie w pracach licznych Komitetów, pełniąc niejednokrotnie funkcję przewodniczącego. Był członkiem wielu rad naukowych, brał aktywny udział w działalności licznych towarzystw naukowych, był wieloletnim prezesem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, członkiem założycielem i członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego. Współpracował z organizacjami międzynarodowymi, zwłaszcza z Komisją Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO będąc doradcą Komitetu ds. Substancji Dodatkowych

i ekspertem Światowej Organizacji Zdrowia. Do czasu przejścia na emeryturę był członkiem rzeczywistym Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC).

Profesor znajdował również czas na działalność wydawniczą. Był wieloletnim redaktorem naczelnym *Acta Poloniae Pharmaceutica* i *Roczników Państwowego Zakładu Higieny*.

Wyrazem aktywności Profesora jest jego dorobek naukowy – 115 prac naukowych, 14 pozycji podręcznikowych.

Swoją pasję naukową potrafił przekazać współpracownikom, czego wyrazem jest ponad 600 publikacji autorstwa pracowników Zakładu Badania Żywności i Przedmiotów Użytku PZH, 25 rozpraw doktorskich i 7 habilitacyjnych tylko z tego Zakładu. Tematyka tych prac dotyczy głównie zanieczyszczeń chemicznych i mikrobiologicznych środków spożywczych i toksykologii żywności, a w ostatnim okresie również ochrony środowiska. Są to często opracowania zbiorowe o charakterze monografii i ekspertyz, przedstawiające aktualne zagrożenia zdrowotne. Potwierdzeniem tego jest zamieszczony przedruk artykułu Prof. M. Nikonorowa „Główne zagrożenia ekologiczne żywności”.

Prof. Nikonorow jako pierwszy rozpoczął badania monitoringowe żywności z zakresu zanieczyszczeń metalami ciężkimi, środkami ochrony roślin jak też zanieczyszczeń mikrobiologicznych powszechnie spożywanych produktów spożywczych.

Przywiązywał On wielką wagę do stałej współpracy Zakładu z Państwową Inspekcją Sanitarną, zwłaszcza organizacji seminariów i kursów szkoleniowych, przekazywania nowo opracowywanych metod analitycznych, udziału pracowników Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych w realizowanych przez Zakład pracach problemowych.

Rozwinął również współpracę z Zakładami Bromatologii i Chemii Toksykologicznej Akademii Medycznych w dziedzinie toksykologii żywności i przedmiotów użytku.

Ciągle pamiętamy Profesora jako bardzo wymagającego szefa, dbającego o rozwój młodej kadry naukowej, doskonałego wykładowcę, jednocześnie człowieka, którego cechowała odwaga, nieustępliwość, upór i konsekwencja wszędzie tam, gdzie chodziło o jakość zdrowotną żywności i czystość środowiska.

Zainteresowania Profesora, człowieka o wysokiej kulturze osobistej, nie ograniczały się tylko do zagadnień zawodowych. Purysta, jeśli chodzi o czystość języka, znawca literatury pięknej, zainteresowany historią, sportem, kochający muzykę. Często robił nam testy znajomości również tych zagadnień. Nie zawsze wypadały one pomyślnie. Ponieważ zwykle ostatni opuszczał Zakład (albo wydawało Mu się, że już nikogo nie ma), bywało, że ktoś z asystentów miał okazję wysłuchania arii operowej rozlegającej się na długim korytarzu. Profesor miał bowiem piękny głos i doskonały słuch.

Pamiętamy Go również jako niezrównanego, uroczego gawędziarza, z ogromnym poczuciem humoru. Te cechy pomogły Mu zwalczać przeciwności a nawet osiągać sukcesy w działalności zawodowej.

Profesor Maksym Nikonorow pozostanie w naszych sercach i pamięci jako wzór człowieka, nauczyciela i wychowawcy.

*Współpracownicy z Zakładu Badania Żywności
i Przedmiotów Użytku Państwowego Zakładu Higieny*